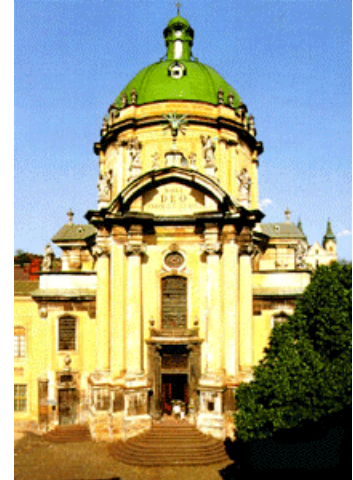

Домініканський Собор

Серед Блукаючи вузенькими середньовічними вуличками Львова, виходимо на затишну Музейну площу перед Домініканами. Храм з величавими колонами, неначе пливе у вечірньому повітрі, а його купол, увінчаний хрестом, губиться у синяві неба. На ратуші б'є годинник, і цей звук мимоволі переносить нас у давній Львів.

Отож, заглибимося в минулі століття і спробуємо дізнатися, хто ж такі домініканці, як вони потрапили до Львова, і як створювався храм, який став однією з найгарніших і найвеличніших архітектурних пам'яток міста.

Чернечий орден домініканців був заснований у 1216 році у місті Тулуза (Франція). Його засновником став іспанський чернець Домінік Гусман. У Львові монахи даного ордену з'явилися у 13 столітті. Прибули вони разом з угорською принцесою Констанцією, дружиною князя Лева (сина Данила Галицького). Констанція була дочкою угорського короля Бели IV.

Монастир домініканців у Львові був заснований у 14 столітті. При ньому було збудовано костел Божого Тіла у готичному стилі. Але у 10-х роках 18 століття було розібрано, і на його місці збудовано храм який зберігся до наших днів.

Храм споруджений у стилі рококо (пізнє бароко) у 40-60-х роках 18 ст., за проектом австрійського військового інженера Яна де Вітте. Але у 1778 році новозбудований собор не оминула пожежа, після якої його довелося реставрувати. А у 60-х роках 19 ст. при храмі було добудовано дзвіницю.

Основний об'єм його у формі еліпса. Його оточують радіально розташовані каплиці. До еліптичної основи примикає прямокутна вівтарна частина. Таку ж просторову композицію має костел Карла Боромея (Баромея) у Відні, збудований Фішером фон Ерляхом.

Бароковий фасад оздоблюють іонійські колони і кам'яні скульптури, виконані скульптуром Себастьяном Фесінгером. На верхній частині фасаду - напис "Soli Deo Honor et gloria" ("Єдиному Богу честь і хвала").

Внутрішню частину храму оздоблюють вісім пар колон, на які опираються галереї, прикрашені дерев'яними скульптурами святих. У бокових каплицях знаходяться надгробки та епітафії видатних львівських міщан. Найвідомішою такою пам'яткою є надгробок графині Дунін Борковської, який у 1816 створив скульптор Торвальдсен.

Найстаршою пам'яткою костелу є "Яцкова Богородиця" - невелика алебастрова скульптура, яку місіонер-домініканець Яцко Одровонж повинен перевезти з Києва до Галича, але вона опинилась у Львові.

Чотири дерев'яні скульптури євангелістів виконав М.Палейовський у 70-х роках 18 ст.

Про велич і красу барокового Домініканського собору можна ще багато розповідати, та краще увійти і побачити. Зараз у приміщенні монастиря розташовані експозиції музею історії релігії, а у колишньому костелі діє церква Святої Євхаристії.

З монастирем домініканців пов'язана сумна і романтична подія, яка відбувалася у 50-х роках 16 ст. Після смерті князя Іллі Острозького, його спадкоємицею стала єдина дочка Гальшка - Єлизавета. По батькові вона отримала великі і багаті маєтки на Волині і Поділлі. За руку дівчини змагалися двоє знатних шляхтичів: князь Симеон Слуцький і воєвода Лукаш Гурка. Симпатії дочки і матері були на боці Слуцького, проте Гурці все ж таки вдалося добитись права на одруження з Гальшкою. Тоді княжна з матір'ю втекла у монастир домініканців. Симеону Слуцькому вдалося в одязі старця (жебрака) потрапити у монастир і взяти шлюб з Гальшкою, але Гурка добиваючись видачі дівчини, взяв монастир в облогу. Згодом йому вдалося перекрити водопровід, який забезпечував обложених водою, і монастир здався.

Після цього інциденту було вирішено, що поки справу не розгляне король, Гальшка Острозька повинна перебувати під наглядом у Високому Замку. Король вирішив справу так, що княжна повинна повернутися до Лукаша Гурки. Але згодом Гальшка збожеволіла і померла, а всі її багатства перейшли до її дядька Констяннтина Острозького.

Матеріал підготувала подруга Ярина Кочеркевич, Львівський осередок.